

sitert i tilfeller der figurer er direkte hentet fra publiserte artikler.

Boken er den første revisjonen av verket som opprinnelig ble gitt ut i 2000. En god del forbedringer er gjort siden førsteutgaven, deriblant presenteres relativt ny informasjon om en rekke gener og hvordan defekter i disse påvirker og gir sykdom i celler og vev. Nye celletyper, plasmacytoide dendritiske celler og regulatoriske T-celler introduseres, og antistoff mot citrullinerte peptider ved revmatoid artritt og samarbeid mellom autoreaktive T- og B-celler, samt cellulære responser ved infeksjoner omtales.

Samlet holder boken høy faglig standard og gir en god oversikt over et fagområde, slik bokens forfattere i forordet omtaler immunologi, i rivende utvikling. For tannlegestudenter og tannleger i allmenn praksis kan boken anbefales for dem som foretrekker en norsk bok for å henholdsvis lære og oppdatere seg i immunologi.

Malin V. Jonsson

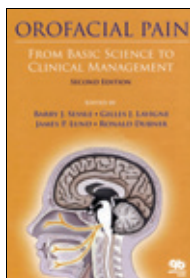
Oslo: Universitetsforlaget; 2007. 334 sider, 31 tabeller i hovedtekst, 7 tabeller i appendiks, 392 illustrasjoner og figurer. ISBN: 978-82-15-01093-9

Kort og aktuelt om ansiktssmerter

Barry J. Sessle, Gilles J. Lavigne, James P. Lund and Ronald Dubner, editors:

Orofacial Pain

From Basic Science to clinical management. 2nd ed.

Boken handler om orofacial smerte som er den odontologiske motebetegnelsen på en del smertetilstander som går inn i, eller til, de tilstandene leger grovt sett kaller hode- og ansiktssmerter. Denne andre utgaven av boken har fortsatt som mål å tilby kunnskap til lærere i oral biologi, oral medisin, ansiktssmerter, samt tannlegestudenter, medisinerstudenter og klinikere som ønsker mer informasjon. Boken er innbundet med fast rygg, og kapitlene er forøvrig godt redigert, med vellykket valg av fonter og papir som gjør den behagelig å lese.

Bokens vidtfavnende mål dekkes av et tilbud på 28 kapitler som er skrevet av en rekke kjente forfattere med bred klinisk og forskningsmessig erfaring. De aller fleste forfattere kommer fra Nord-Amerika, med unntak av noen europeiske og japanske bidragsytere. Gledelig er det derfor å se at en av våre beste skandinaviske forskere innen feltet fra Århus bidrar i et kapittel. Disse 28 kapitlene er igjen inndelt i fire seksjoner med titler som Ansiktssmerter: klassifikasjon, epidemiologi og forståelse (av problematikken), Smertens nevrobiologi, Smerte og adferd og Behandling av ansiktssmerter: prinsipper og praksis.

Kapitlene er forholdsvis kortfattede. De beste av dem gir forenklete, men fine oversikter ved hjelp av figurer og tabeller som gjør det lettere å forstå komplekse sammenhenger. I denne boken er det svært vanskelig å trekke frem både det beste og det dårligste. Alle kapitlene bidrar på sitt vis med en grei oversikt. Men det er akkurat det som er problemet. Den største innveidningen er at boken prøver å nå absolutt alt innenfor emnet uten at den gir den dybdeinnsikt som en nysgjerrig og interessert leser ville ønsket.

Forordet hevder at boken vil være en verdifull kilde for tannlegestudenter og klinikere foruten «neuroscience graduate and medical students». Jeg er sterkt i tvil om dette. Med unntak av noen få kapitler vil klinikere sannsynligvis finne den for lite målrettet med hensyn til aktuell diagnostikk og behandling. For studenter innen nevrobiologi vil den sannsynligvis være alt for overfladisk. En finner bedre oversiktsartikler i PubMed innenfor de aller fleste kapittelemnene med litt leting. Når det gjelder oversikter over medikamentell behandling, og ikke minst dokumentasjon for nytten av den, kan dessverre samme argumentasjon brukes. I tillegg vil mye av angitt medikamentell behandling ligge utenfor en tannleges forskrivningsrett.

Alt i alt er boken et forsøk på samle informasjon om et spennende og forholdsvis nytt felt innenfor odontologien laget av gamle og unge entusiaster som i utgangspunktet fortjener all støtte. Boken kan trygt anbefales til kolleger som er spesielt interessert i feltet og som ønsker å vite hvor det

generelle kunnskapsnivået for orofacial smerte med tyngde i Nord-Amerika ligger akkurat nå.

Lasse A. Skoglund

London: Quintessence Publishing Co. Ltd.; 2008. ISBN-978-0-86715-458-0

Faglig inspirasjon

Jean-Francois Roulet / Heinrich F. Kappert, redaktører:

Statements – Diagnostics and therapy in dental medicine today and in the future

Enhver tannlege som ønsker faglig inspirasjon vil ha nytte av denne boken. Så er konklusjonen allerede på plass.

Boken er et resultat av innspill fra 30 internasjonale bidragsytere til en kongress i 2008, arrangert av Ivoclar Vivadent i Lichtenstein. Den er inndelt i tre deler der første del omhandler diagnostisering og forebygging med diskusjon av behandlingsalternativer. Restaurering og erstatning av tapte tenner belyses inngående med gode illustrasjoner. Stikkord er vevsbesparelse, og implantater er – av samme grunn – i fokus når tapte tenner skal erstattes. Andre del fokuserer på teknologi innen odontologien, og siste del tar oss med inn i krystallkulen med tanke på hva som befinner seg rundt neste sving i faget vårt.

Hvert kapittel følges av både historiske og oppdaterte referanser. Samtidig som verdien av anerkjent og ny terapi diskuteres, peker forfatterne hele tiden fremover og appellerer til leserens kritiske sans. Man skal være forholdsvis lei av hverdagen hvis man ikke lar seg inspirere av dette.

Blant kapitlene nevner jeg i fleng: «Kariesforebygging og karieskontroll, Adhesjon til emalje og dentin – søkelys på den nyeste teknologien og fremtiden, Anteriore restaureringer – direkte kompositter, fasetter eller kroner?, Posteriore komposittfyllinger – direkte eller indirekte teknikk?, Rotkanalterapi versus implantater, Den manglende

tann – erstatning med tannstøttet eller implantatstøttet rekonstruksjon?, Hele proteser – museumsobjekter med en fremtid?, Usynlig regulering, Er komposittene utviklet så langt det er mulig? og Tanntanmedisinens fremtid».

Etter 26 år i bransjen kan man saktens trenge litt faglig inspirasjon, uten å søke seg til spesialistutdanning. Denne boken bringer faglig påfyll av forfattere som gir et reflektert og balansert bidrag, med bena plantet i både klinikk og vitenskap. Det er mye som ikke er vitenskapsbasert klasse 1 i vårt fag, men kritisk oppfølging av erfaringsbaserte teknikker skal ikke underskattes. Med bakgrunn i dagens «state-of-the-art» tar Statements opp viktige og hverdagsrelevante spørsmål på en måte som tiltaler denne leseren. Man finner stedvis påstander det er naturlig å sette spørsmålstegn ved, men de er få og forhindrer ikke mitt råd: Løp og kjøp!

Carl Christian Blich

*London: Quintessence Publishing Co. Ltd.;
2009. 241 sider, 17 kapitler, 30 bidrags-
ytere ISBN-13: 9781850971825*

Har du prøvd NTFs
jubileumsquiz?

Quiz?
(1884 - 2009)

www.tannlegeforeningen.no